

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJA

SPRENDIMAS

2025 m. lapkričio 10 d. Nr. 21RE-
(AG-771/01-2025)
Vilnius

Lietuvos administracinių ginčų komisija (toliau – Komisija), susidedanti iš narių Eglės Bilevičiūtės, Žydrūno Plytniko (pranešėjas) ir Ingridos Sabaliauskienės (Komisijos posėdžio pirmininkė), sekretoriaujant Ramūnei Misevičiūtei, dalyvaujant pareiškėjo A. Ž. atstovui pagal įstatymą J. Ž., trečiojo suinteresuoto asmens Vilniaus Jono Pauliaus II progimnazijos direktorei J. V., Komisijos posėdyje žodinio proceso tvarka nuotoliniu vaizdo konferencijos būdu išnagrinėjo pareiškėjo A. Ž. skundą Vilniaus miesto savivaldybės administracijai dėl rašto panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus (trečiasis suinteresuotas asmuo Vilniaus Jono Pauliaus II progimnazija).

Komisija

n u s t a t ė:

pareiškėjas A. Ž., atstovaujamas J. Ž. (toliau – ir pareiškėjas), skundu Komisijos prašo: 1) panaikinti Vilniaus miesto savivaldybės administracijos (toliau – ir Administracija) Bendrojo ugdymo skyriaus 2025 m. rugpjūčio 8 d. raštą Nr. A51-129446/25 (toliau – Raštas); 2) įpareigoti Administraciją iš naujo išnagrinėti 2025 m. liepos 2 d. skundą, adresuotą Vilniaus miesto savivaldybės merui (toliau – Meras), ir priimti naują, teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą.

Paaiškino, kad pareiškėjas yra Vilniaus Jono Pauliaus II progimnazijos (toliau – Progimnazija) moksleivis. Jo 2024/2025 mokslo metų I semestro mokomųjų dalykų – lenkų kalbos ir literatūros, bei matematikos – mokymosi pasiekimas įvertintas „aukštesnysis“, tų pačių mokslo metų II semestro – „pagrindinis“. Nepaisant to, kad, vertindama mokinio metinius pasiekimus, tarp jų ir pagrindiniame ugdyme, Progimnazija visada taikė suapvalinimo taisyklę, t. y., esant po lygiai vertinimų gretutiniuose lygmenyse, buvo suapvalinama į aukštesnį lygmenį, 2024/2025 mokslo metais ji šia taisykle nusprendė nesivadovauti ir pareiškėjui šių dalykų metinį pasiekimą įrašė „pagrindinis“.

Progimnazija, atsakydama į 2025 m. gegužės 28 d. skundą, 2025 m. gegužės 30 d. raštu atsisakė ištaisyti metinį vertinimą ir išdavė pareiškėjui pradinio išsilavinimo pažymėjimą, kuriame šių dalykų vertinimas taip pat įrašytas „pagrindinis“. Į pareiškėjo skundą, adresuotą Merui, atsakė Administracijos Bendrojo ugdymo skyrius Raštu.

2024/2025 mokslo metai skirstyti pusmečiais; 1 – 4 klasių pirmas pusmetis – nuo 2024 m. rugsėjo 1 d. iki 2025 m. sausio 24 d., antras pusmetis – nuo 2025 m. sausio 27 d. iki 2025 m. birželio 3 d. Progimnazijos direktorės 2025 m. vasario 14 d. įsakymu Nr. 1.4/V-020 patvirtinto Progimnazijos mokymosi pasiekimų aprašo (toliau – Progimnazijos aprašas) preambulėje nurodyta, kad, prieš tvirtinant Progimnazijos mokymosi pasiekimų aprašą, jis 2025 m. sausio 30 d. buvo suderintas Vilniaus Jono Pauliaus II mokytojų tarybos posėdyje protokolu Nr. 1. Skunde cituojamos Progimnazijos aprašo 35, 55.2, 70, 70.6, 77 punkto nuostatos.

Ginčas kilo dėl mokslo metų viduryje mokomųjų dalykų pasiekimų vertinimo pakeitimo, pagal kurį mokinių, besimokinančių pagrindiniame ugdyme, tik antrojo semestro pasiekimų vertinimas tampa metiniu vertinimu. Vien aplinkybė, kad tai įvyko mokslo metų viduryje, reiškia, kad nei pareiškėjas, nei kiti mokiniai, jų tėvai ar globėjai negalėjo objektyviai suplanuoti savo mokslo metų nuo jų pradžios (rugsėjo mėn.) bei buvo grubiai pažeisti jų teisėti lūkesčiai mokslo metus pabaigti pagal tas taisykles,

pagal kurias juos pradėjo. Progimnazijos aprašas, kuriame buvo nustatyta nauja pasiekimų per mokslo metus vertinimo sistema, įsigaliojo 2024/2025 mokslo metų antrajame semestre, o tai reiškia, kad iki minėtų mokslo metų pradžios to padaryta nebuvo. Dėl kiekvieno mokomojo dalyko mokymosi programos ir dalyko mokymosi pasiekimų vertinimu mokiniai turi būti supažindinami pasirašytinai rugsėjo mėn. per pirmąją savo dalyko pamoką. Kadangi Progimnazijos aprašas patvirtintas 2025 m. vasario 14 d., pareiškėjas ir jo įstatyminiai atstovai su nauja vertinimo sistema nebuvo ir negalėjo būti supažindinti mokslo metų pradžioje, t. y. rugsėjo 2 d. Todėl pareiškėjas turėjo teisę tikėtis, kad jo akademiniai pasiekimai per visus mokslo metus bus vertinami pagal iki Progimnazijos aprašo priėmimo galiojusias taisykles.

Pareiškėjo manymu, Progimnazijos aprašas turėjo būti taikomas naujiems, t. y. 2025/2026 mokslo metams. Minėto aprašo, kaip teisės akto, galia turi būti nukreipta tik į ateitį, tuo tarpu Progimnazija mano, kad šis aprašas turi apimti ir iki jo priėmimo metu galiojusius mokymosi procesus bei santykius, kas yra neteisėta. Mokslo metai yra vientisas ir nuoseklus procesas, todėl neleistina jų viduryje keisti mokymosi ir jo rezultatų vertinimo taisykles.

Metinis pasiekimų vertinimas mokinių, besimokančių pagal pradinio ugdymo programą ir pagal pagrindinio ugdymo programą, yra akivaizdžiai nevienodas, kadangi pagal pagrindinio ugdymo programą metinio pasiekimo įvertinimas nustatomas iš abiejų semestrų, kas yra objektyvesnis duomuo, o pagal pradinio ugdymo programą – tik iš antrojo semestro, kas gali sudaryti sąlygas piktnaudžiauti.

Nors Progimnazijos aprašo 70 punkto nuostata atitinka Nuosekliojo mokymosi pagal bendrojo ugdymo programų tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2005 m. balandžio 5 d. įsakymu Nr. ISAK-556 (toliau – Aprašas), 20¹ punktą, realiai Progimnazija šios nuostatos iki 2025 m. vasario mėn. netaikė ir į savo vidinius teisės aktus nebuvo perkėlus. Progimnazija susitikimo metu pripažino, kad Administracijos nurodymą perkelti Aprašo nuostatas į savo vidinius teisės aktus gavo tik 2024 m. lapkričio mėn., todėl Progimnazijos mokslo pasiekimų vertinimo sistema buvo pakeista mokslo metų viduryje.

Nei pareiškėjas, nei jo atstovai pagal įstatymą nebuvo gavę informacijos apie Progimnazijos aprašo ir Aprašo priėmimą ir (ar) jų taikymo pradžią pareiškėjo mokymosi įstaigoje, nebuvo su jais pasirašytinai supažindinti, todėl laiko, kad yra pažeista pareiškėjo ir jo įstatyminių atstovų teisė gauti informaciją, darančią įtaką pareiškėjo mokymosi procesui.

Administracijos Raštas yra itin glaustas, t. y. nėra aišku, kodėl Administracija, kaip Progimnazijos steigėja, nuo 2023 m. rugsėjo 1 d., kai Aprašas buvo papildytas 20¹ punktu, iki pat 2024 m. pabaigos toleravo, kad Progimnazija vertino pareiškėjo ir kitų mokinių pasiekimus nesivadovaudama minėtu punktu bei nesiėmė atitinkamų veiksmų ir ar toks Administracijos neveikimas nėra sukėlęs pareiškėjui ir jo įstatyminiams atstovams teisėtų lūkesčių.

Administracija su pareiškėjo skundu nesutinka, prašo skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Atsiliepime paaiškino, kad nors pareiškėjas laikosi priešingos pozicijos, tačiau joks teisės aktas nenustato, kad Progimnazija savo mokinių mokymosi pasiekimų vertinimo ir įsivertinimo bei vertinimo rezultatų panaudojimo tvarkos aprašą (Progimnazijos aprašas) privalo patvirtinti iki mokslo metų pradžios. Jei būtų priešingai, t. y., jei išties Progimnazija būtų privalėjusi priimti aprašą iki naujų mokslo metų pradžios, tai tuomet ji ir būtų tai padariusi, kadangi tokią imperatyvią prievolę nustatytų teisės aktai. Visgi, nagrinėjamu atveju teisės aktuose nustatyto imperatyvo nėra, tad atitinkamai vertintina, kad pareiškėjui negalėjo kilti jokie su tuo susiję teisėti lūkesčiai.

Nors skunde nurodoma, kad buvo neva taikoma suapvalinimo taisyklė (nors įrodymų, kurie tai pagrįstų, nepateikta), tačiau yra visiškai ignoruojama tai, kad tiek Progimnazija savo 2025 m. gegužės 30 d. rašte, tiek Administracijos Bendrojo ugdymo skyrius Rašte nurodė, kad Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2023 m. liepos 19 d. įsakymu Nr. V-982 buvo pakeistas Aprašas, kuriame buvo nustatyta nauja vertinimo tvarka pradiniam ugdyme. Ši tvarka įsigaliojo nuo 2023 m. rugsėjo 1 d. Pagal šiuo metu galiojančio Aprašo 20¹ punktą, aiškiai reglamentuojama, kad mokiniui, besimokančiam pagal pradinio ugdymo programą, II pusmečio pasiekimų įvertinimas laikomas metiniu įvertinimu. Tai yra visoms bendrojo ugdymo mokykloms privaloma nuostata, kuri nėra mokyklos vidaus

sprendimo ar susitarimo objektas. Progimnazijos 2025 m. gegužės 30 d. rašte taip pat nurodyta, kad minėta nuostata „yra privaloma ir taikytina visoms bendrojo ugdymo mokykloms Lietuvoje. Ji nėra mokyklos vidaus susitarimo objektas“. Net jeigu pareiškėjas nebūtų sutikęs su Progimnazijos apraše nustatytu vertinimu, visgi Aprašas yra taikomas ne vienos ugdymo įstaigos, o nacionaliniu mastu.

Aprašo 20¹ punkte įtvirtinta, kad mokiniui, besimokančiam pagal pradinio ugdymo programą, II pusmečio (arba III trimestro) mokymosi pasiekimų įvertinimas laikomas metiniu. <...>. Palyginimui Progimnazijos aprašo 70 punkte nustatyta, kad „mokiniui, besimokančiam pagal pradinio ugdymo programą, II pusmečio mokymosi pasiekimų įvertinimas laikomas metiniu. Kaip matyti, nuostatos iš esmės identiškos. Tad Administracijai nėra suprantamas pareiškėjo pasipiktinimas Progimnazijos aprašu, kadangi šiuo aspektu Progimnazijos apraše yra ta pati nuostata, esanti ir Apraše, kuris taikomas nacionaliniu mastu. Taigi, net netaikant Progimnazijos aprašo, būtų taikomas Aprašu nustatytas vertinimas, kurio esmė ta pati – II pusmečio (arba III trimestro) mokymosi pasiekimų įvertinimas laikomas metiniu. Atitinkamai jokie kitokie teisėti lūkesčiai pareiškėjui ar jo tėvams neturėjo kilti, kadangi šiuo atveju pasiekimų įvertinimas buvo atliktas vadovaujantis galiojančiais nacionaliniais aktais. Todėl atmestini ir pareiškėjo teiginiai, kad neva Progimnazijos aprašu buvo nustatyta nauja vertinimo sistema, kadangi tai nebuvo nauja tvarka, aktuali Progimnazijos aprašo nuostata sutampa su Aprašo nuostata, kuri pradėjo galioti dar vieneriais mokslo metais anksčiau.

Nesuprantama, kokią įtaką pasiekimų vertinimo aprašas gali daryti įtaką mokinių (jų tėvų/globėjų) galimybėms objektyviai suplanuoti savo mokslų metų pradžią. Pareiškėjas savo skunde to nekonkretizuoja. Apraše įtvirtinta aktuali tvarka įsigaliojo nuo 2023 m. rugsėjo 1 d., tuo tarpu bylos ginčo laikotarpis yra 2024/2025 mokslo metai. Atmestini pareiškėjo argumentai dėl neva pažeistų teisėtų lūkesčių, kadangi, kaip matyti, nacionaliniu mastu aktualus teisinis reguliavimas (Aprašas) nustato, kad mokiniui, besimokančiam pagal pradinio ugdymo programą, II pusmečio (arba III trimestro) mokymosi pasiekimų įvertinimas laikomas metiniu (Aprašo 20¹ punktas).

Raštas yra išsamus, jame pateikti visi argumentai, teisinis bei faktinis pagrindas bei motyvai, tad Raštas atitinka visus jam teisės aktais keliamus reikalavimus (Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – VAĮ) 10 straipsnis), tad nėra jokio teisinio pagrindo jo naikinti. Ta aplinkybė, kad pareiškėjui nepatinka Rašto turinys, šio Rašto automatiškai neteisėtu ir (ar) naikintinu nedaro. Taip pat nėra kitų pagrindų, dėl kurių Raštas galėtų būti panaikintas, pareiškėjas iš esmės tokių pagrindų buvimo neįrodinėja. Nagrinėjamu atveju joks teisės aktas nenumato galimybės inicijuoti metinio įvertinimo korektūros (ištaisymo/pakeitimo), ko šiuo atveju siekia pareiškėjas, į kurį atsakyta Raštu. Pareiškėjas nenurodo jokio teisės akto, kurio pagrindu jis formuluoja tokį reikalavimą Administracijai.

Trečiasis suinteresuotas asmuo Progimnazija atsiliepiamo į skundą nepateikė.

Skundas atmestinas

Bylos duomenimis nustatyta, kad pareiškėjo įstatyminis atstovas 2025 m. birželio 30 d. skundu kreipėsi į Merą dėl Progimnazijos 2025 m. gegužės 30 d. rašto. Skundo turinys iš esmės analogiškas skundo, pateikto Komisijai turiniui, papildomai pažymėta, kad pareiškėjo auklėtoja pripažino, kad tokie reikalavimai šiais metais, tad Progimnazija šią nuostatą pradėjo taikyti tik nuo jos perkėlimo į Progimnazijos aprašą. Pradinio ugdymo programa trunka 4 metus ir susideda iš 8 semestrų. Pareiškėjo pirmųjų 7 semestrų šios ugdymo programos dalykų – lenkų kalbos ir literatūros, bei matematikos – pasiekimų vertinimas yra „aukštesnysis“ ir tik paskutinio (aštuntojo) semestro – „pagrindinis“. Būtent paskutinio iš aštuonių semestrų pasiekimų vertinimas užfiksuotas pradinio išsilavinimo pažymėjime, kas nėra objektyvu ir teisinga. Esant pažeistiems mokinio (pareiškėjo) ir jo tėvų teisėtiems lūkesčiams, Progimnazijos aprašą neteisėtai pradėjus taikyti mokslo metų viduryje, skundu prašyta įpareigoti Progimnazijos direktorių: 1) atlikti lenkų kalbos ir literatūros, bei matematikos mokomųjų dalykų metinių pasiekimų korektūrą – vietoj įrašo „pagrindinis“ įrašyti „aukštesnysis“; šį įrašą atlikti Tamo dienyne; 2) pakeisti išduoto pareiškėjo pradinio išsilavinimo pažymėjime nurodytą 2 dalykų – lenkų tautinės mažumos gimtosios kalbos ir literatūros, bei matematikos – įvertinimą vietoj įrašo „pagrindinis“

įrašant „aukštesnysis“; 3) išduoti pareiškėjui diplomą už gerus mokymosi rezultatus 2024/2025 mokslo metais ir mokyklos vardo propagavimą.

Administracijos Bendrojo ugdymo skyrius Raštu atsakė, kad Administracija išnagrinėjo kreipimąsi dėl pareiškėjo – Progimnazijos mokinio - lenkų kalbos ir literatūros, bei matematikos metinio vertinimo. Administracijos Bendrojo ugdymo skyriaus specialistai pagal kompetenciją nagrinėjo gautus dokumentus, bendravo su Progimnazijos administracija. Išnagrinėjus situaciją ir vadovaujantis galiojančiais nacionaliniais teisės aktais, pagrindo keisti vertinimo rezultatų nenustatyta. Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2023 m. liepos 19 d. įsakymu Nr. V-982 buvo pakeistas Aprašas, kuriame buvo nustatyta nauja vertinimo tvarka pradiniam ugdyme. Ši tvarka įsigaliojo nuo 2023 m. rugsėjo 1 d. Pagal šiuo metu galiojančio Aprašo 20¹ punktą, aiškiai reglamentuojama, kad mokiniui, besimokančiam pagal pradinio ugdymo programą, II pusmečio pasiekimų įvertinimas laikomas metiniu įvertinimu. Tai yra visoms bendrojo ugdymo mokykloms privaloma nuostata, kuri nėra mokyklos vidaus sprendimo ar susitarimo objektas. Pastebėta, kad didžioji dalis nesusipratimų švietimo įstaigose kyla dėl nepakankamo tarpusavio komunikavimo bei tam tikros informacijos stokos. Siekiant užtikrinti sklandų bendruomenės narių bendradarbiavimą ir veiklos efektyvumą, rekomenduojama visiems Progimnazijos bendruomenės nariams nuosekliai ir aktyviai dalyvauti Progimnazijos veikloje, palaikyti konstruktyvų bei reguliarių ryši su Progimnazijos administracija, laisvai ir atsakingai teikti klausimus bei pasiūlymus dėl veiklos tobulinimo.

Byloje nagrinėjamas ginčas dėl Administracijos Rašto, kuriuo atsakyta į pareiškėjo įstatyminio atstovo 2025 m. birželio 30 d. skundą, teisėtumo ir pagrįstumo.

VAĮ (aktuali redakcija, galiojusi nuo 2024 m. gruodžio 24 d. iki 2025 m. spalio 7 d.) numato kelias kreipimosi į viešojo administravimo subjektus formas – prašymą ir skundą. Su asmens teisių ar teisėtų interesų pažeidimu nesusijęs asmens kreipimasis į viešojo administravimo subjektą prašant atlikti teisės aktuose nustatytus veiksmus vadinamas prašymu (VAĮ 2 straipsnio 10 dalis). Skundas – asmens kreipimasis į viešojo administravimo subjektą, kuriame tas asmuo nurodo, kad yra pažeistos jo ar kito asmens teisės ar teisėti interesai, ir prašo juos apginti (VAĮ 2 straipsnio 12 dalis). VAĮ 11 straipsnio 1 dalis nustato, kad asmenų prašymus ir skundus viešojo administravimo subjektai nagrinėja pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintas taisykles.

Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875 (toliau – Taisyklės) reglamentuoja prašymų ir skundų nagrinėjimą ir asmenų aptarnavimą viešojo administravimo subjektuose, taip pat subjektuose, kurie teikia viešąsias paslaugas ir nagrinėja prašymus ir skundus dėl šių viešųjų paslaugų (Taisyklių 1 punktas). Taisyklių 35 punkte nustatyta, kad prašymus ar skundus institucijos nagrinėja ir į juos atsako pagal teisės aktais joms nustatytą kompetenciją.

Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo (aktuali redakcija, galiojusi nuo 2025 m. sausio 1 d. iki 2025 m. rugsėjo 1 d.) paskirtis - nustatyti Lietuvos Respublikos švietimo tikslus, švietimo sistemos principus, švietimo sistemos sandaros, švietimo veiklos, švietimo santykių pagrindus, valstybės įsipareigojimus švietimo srityje (1 straipsnis). Pagal Švietimo įstatymo 2 straipsnio 2 punktą, bendrasis ugdymas apima pradinį ugdymą, pagrindinį ugdymą ir vidurinį ugdymą. Savivaldybės mokykla – mokykla, kurios savininkė arba viena iš dalininkų yra savivaldybė (kai valstybė nedalyvauja dalininkės teisėmis) (Švietimo įstatymo 2 straipsnio 25 punktas). Švietimo įstatymo 5 straipsnio 1 punkte įtvirtintas lygios galimybės principas, kuris numato, jog švietimo sistema yra socialiai teisinga, ji užtikrina asmens teisių įgyvendinimą, kiekvienam asmeniui ji laiduoja švietimo prieinamumą, bendrojo išsilavinimo bei pirmosios kvalifikacijos įgijimą ir sudaro sąlygas tobulinti turimą kvalifikaciją ar įgyti naują.

Švietimo įstatymo 56 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, be kita ko, formuoja valstybinę švietimo politiką, taip pat organizuoja, koordinuoja ir kontroliuoja jos įgyvendinimą (1 punktas), atitinkamai, švietimo, mokslo ir sporto ministras tvirtina Nuoseklojo mokymosi pagal bendrojo ugdymo programas tvarkos aprašą (56 straipsnio 2 dalies 2 punktas).

Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministras, vadovaudamasis Švietimo įstatymo 56 straipsnio 2 dalies 2 punktu, 2005 m. balandžio 5 d. įsakymu Nr. ISAK-556 patvirtino Aprašą, reglamentuojantį priėmimą mokytis pagal bendrojo ugdymo programas, kėlimą į aukštesnę klasę,

perėjimą prie aukštesnio lygmens ugdymo programos, ugdymo programos kartojimą, jos baigimą, mokymosi pasiekimų gilinimą ir plėtojimą (1 punktą). Šio Aprašo 20¹ punkte nustatyta, kad mokiniui, besimokančiam pagal pradinio ugdymo programą, II pusmečio (arba III trimestro) mokymosi pasiekimų įvertinimas laikomas metiniu. Jei pasibaigus ugdymo procesui skirtos užduotys suteikia mokiniui, kurio mokymosi pasiekimai mokantis pagal dalyko programą fiksuoti nepatenkinamu metiniu įvertinimu, galimybę pasiekti ne žemesnį kaip slenkstinį mokymosi pasiekimų lygį, nustatytą bendrosiose programose (toliau – papildomas darbas), tai papildomo darbo įvertinimas laikomas metiniu.

Pareiškėjas tiek skunde Komisijai, tiek skunde Merui dėstė aplinkybes, susijusias, su jo manymu, neteisėtai taikomu Progimnazijos aprašu, ko pasėkoje pareiškėjo atžvilgiu neteisingai įvertintas metinis mokymosi pasiekimų įvertinimas. Pasak pareiškėjo, Progimnazijos aprašas, priimtas mokslo metų viduryje, neturėtų būti taikomas mokymosi pasiekimų vertinimui už 2024/2025 mokslo metus, t. y. negali galėti atgal, nes tokiu būdu būtų pažeisti pareiškėjo teisėti lūkesčiai. Tuo tarpu Administracija su tokia pareiškėjo pozicija nesutinka, teigia, jog Aprašas (konkrečiai jo 20¹ punktą) yra taikytinas visoms bendrojo ugdymo mokykloms ir nėra mokyklos vidaus sprendimo ar susitarimo objektas.

Į bylą pateiktais duomenimis nustatyta, kad pareiškėjo įstatyminis atstovas, nesutikdamas su pareiškėjo metiniu lenkų kalbos ir literatūros bei matematikos dalykų įvertinimu, kreipėsi į Progimnaziją, prašydamas pakeisti pastarųjų įvertinimą iš pagrindinio į aukštesnįjį. Progimnazijai atsisakius tai padaryti (2025 m. gegužės 30 d. raštas Nr. 2.4./SD-040), skundu kreipėsi į Merą ir gavo Administracijos Bendrojo ugdymo skyriaus Raštą.

VAĮ 3 straipsnio 4 punkte įtvirtinta, kad viešojo administravimo subjektai savo veikloje vadovaujasi įstatymo viršenybės principu, kurs reiškia, kad įgaliojimai atlikti viešąjį administravimą viešojo administravimo subjektams turi būti nustatyti laikantis šio įstatymo nustatytų reikalavimų, o viešojo administravimo subjektų veikla turi atitikti šiame įstatyme išdėstytus teisinius pagrindus; administraciniai sprendimai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būti pagrįsti įstatymais. Viešojo administravimo subjektams draudžiama atlikti viešojo administravimo funkcijas neturint šio įstatymo nustatyta tvarka suteiktų viešojo administravimo įgaliojimų arba priimti administracinius sprendimus siekiant kitų, negu įstatymų ar kitų teisės aktų nustatyta, tikslų (VAĮ 3 straipsnio 8 punktą).

Viešojo administravimo subjektų veikloje taikomas principas – „viskas, kas aiškiai nėra leista, yra draudžiama“, todėl viešojo administravimo subjekto atlikti viešojo administravimo veiksmai, viršijant jam suteiktus įgaliojimus, taip pat ir norminių administracinių aktų priėmimas, viršijant suteiktą kompetenciją, yra neteisėti (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – LVAT) 2010 m. vasario 1 d. sprendimas Nr. A756-35/2010). Konstitucinis teisinės valstybės principas neleidžia poįstatyminiais teisės aktais reguliuoti santykių, kurie gali būti reguliuojami tik įstatymu, taip pat poįstatyminiais teisės aktais nustatyti tokio teisinio reguliavimo, kuris konkuruotų su nustatytoju įstatyme, nebūtų grindžiamas įstatymais (Konstitucinio Teismo 2006 m. kovo 14 d., 2009 m. birželio 22 d., 2013 m. lapkričio 6 d. ir kt. nutarimai).

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo (toliau – ir VSI) 4 straipsnyje yra įtvirtinti pagrindiniai principai, kuriais grindžiama vietos savivalda. Vienas iš tokių principų yra savivaldybės veiklos ir savivaldybės institucijų priimamų sprendimų teisėtumas. Šio principo samprata atskleista VSI 4 straipsnio 5 punkte. Minėto principo įtvirtinimas įstatyme suponuoja pareigą savivaldybės institucijoms ir kitiems savivaldybės administravimo subjektams veikti taip, kad visais jų veiklos klausimais priimti sprendimai atitiktų įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimus.

Pagal VSI 6 straipsnio 5 punktą, savivaldybėms priskirta savarankiška funkcija užtikrinti savivaldybės teritorijoje gyvenančių vaikų iki 16 metų mokymąsi pagal privalomojo švietimo programas, ta pati funkcija numatyta ir pagal VSI 7 straipsnio 6 punktą.

VSI 5 straipsnyje, reglamentuojančiame savivaldybių funkcijas, įtvirtinta, jog vietos valdžios funkcijas įstatymų nustatyta tvarka atlieka savivaldybės taryba ir meras, įgyvendindami įstatymuose nustatytus įgaliojimus; savivaldybėms įgyvendinant funkcijas, jų veiklą saisto įstatymų nustatyti reikalavimai ir tvarka, kuri, kai tai numatyta įstatymuose, nustatoma ir kituose teisės aktuose (1 dalies 1

punktas, 2 dalis). Taigi, šioje įstatymo normoje aiškiai įtvirtintas savivaldybių veiklos atliekant savarankiškas funkcijas saistymas įstatymų nustatytais reikalavimais ir tvarka.

VSĮ 34 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad savivaldybės administracijos direktorius vadovauja savivaldybės administracijai. Jis yra įstaigos vadovas. Savivaldybės administracijos direktorius tiesiogiai ir asmeniškai merui atsako už įstatymų, įstatymų įgyvendinamųjų teisės aktų, Vyriausybės, savivaldybės tarybos, mero sprendimų įgyvendinimą savivaldybės teritorijoje jo kompetencijai priskirtais klausimais. Pagal VSĮ 34 straipsnio 6 dalies 2 punktą savivaldybės administracijos direktorius organizuoja savivaldybės administracijos darbą, tvirtina struktūrinių padalinių ir savivaldybės administracijos filialų – seniūnijų – nuostatus, tvirtina savivaldybės administracijos, seniūnijų metinius veiklos planus ir kitus strateginio planavimo dokumentų įgyvendinimą detalizuojančius dokumentus ir kontroliuoja jų įgyvendinimą, atsako už vidaus administravimą savivaldybės administracijoje.

Administracijos direktorius 2019 m. birželio 4 d. įsakymu Nr. 40-193/19 patvirtino Administracijos Bendrojo ugdymo skyriaus nuostatus, kuriuose nurodyta, kad minėtas skyrius: teikia mokiniams ir jų tėvams (globėjams, rūpintojams) informaciją apie Savivaldybės teritorijoje veikiančias Savivaldybės švietimo įstaigas, švietimo programas, mokymosi formas (8.2 papunktis); užtikrina Savivaldybės teritorijoje gyvenančių vaikų iki 16 metų mokymąsi pagal privalomojo švietimo programas (8.7 papunktis); koordinuoja Savivaldybės švietimo įstaigų vadybinę veiklą, konsultuoja jų vadovus, mokytojus, švietimo pagalbos specialistus, mokyklų bendruomenės ugdymo turinio įgyvendinimo, ugdymo proceso organizavimo bei kvalifikacijos tobulinimo klausimais (8.8 papunktis); organizuoja ir prižiūri Savivaldybės teritorijoje esančių mokyklų mokinių mokymosi pasiekimų patikrinimus (brandos egzaminus, kitus egzaminus, įskaitas ir kitus mokymosi pasiekimų tikrinimo būdus) pagal švietimo ir mokslo ministro patvirtintas mokymosi pasiekimų patikrinimų programas ir mokymosi pasiekimų patikrinimų organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašus (8.11 papunktis); nustatyta tvarka nagrinėja fizinių ir juridinių asmenų prašymus ir skundus (8.21 papunktis).

Minėtas teisinis reglamentavimas patvirtina Administracijos Bendrojo ugdymo skyriaus kompetenciją nagrinėti ir atsakyti į asmenų skundus, susijusius su švietimo sritimi. Kaip minėta aukščiau, Administracijos Bendrojo ugdymo skyrius, atsakydamas į pareiškėjo 2025 m. birželio 30 d. skundą, skundžiamajame Rašte pacitavo Aprašo 20¹ punkto nuostatą bei nurodė, kad pagrindo keisti vertinimo rezultatų nenustatė.

VAĮ 2 straipsnio 9 punkte apibrėžta, kad norminis administracinis aktas – viešojo administravimo subjekto priimtas daugkartinio taikymo teisės aktas, nustatantis elgesio taisykles, skirtas individualiai neapibrėžtai asmenų grupei. Teisės doktrinoje ir LVAT praktikoje pripažįstama, kad norminiai teisės aktai – tai rašytine forma išreikšti teisėkūros subjektų sprendimai (oficialūs rašytiniai dokumentai), kuriuose yra teisės normų, juose įtvirtinami bendro pobūdžio nurodymai tam tikrų visuomeninių santykių dalyviams, kurie orientuojami į ateitį ir numatomi taikyti daug kartų. Šie aktai adresuoti neapibrėžtam asmenų ratui arba adresuoti ratui asmenų, apibūdintų rūšiniais požymiais. Jie visada abstraktūs ir jungia tipinėmis, rūšinėmis savybėmis panašius visuomeninius santykius, toliau veikia po realizavimo individualiuose santykiuose ir konkrečių asmenų elgesyje (žr., pvz., LVAT 2017 m. vasario 9 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eA-203-492/2017, 2018 m. birželio 6 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. A-1256-442/2018).

Aprašas atitinka norminio administracinio akto požymius ir yra norminis administracinis aktas, kadangi yra taikomas individualiais požymiais neapibrėžtam asmenų ratui ir jame suformuluotos daugkartinio naudojimo bendro pobūdžio elgesio taisyklės. Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 19 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad teisės akto įregistravimas ir paskelbimas Teisės aktų registre laikomas oficialiu teisės akto paskelbimu. Nagrinėjamu atveju apie Aprašo priėmimą buvo paskelbta teisės aktų nustatyta tvarka, jis yra galiojantis. Tai patvirtina vieši Teisės aktų registro duomenys (Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2023 m. liepos 19 d. įsakymu Nr. V-982 Aprašas, be kita ko, buvo papildytas 20¹ punktu; šis įsakymas 2023 m. liepos 19 d. paskelbtas Teisės aktų registre, identifikacinis kodas Nr. 2023-14803). Pagal Teisėkūros pagrindų įstatymo 20 straipsnio 1 dalį norminis teisės aktas įsigalioja kitą dieną po oficialaus paskelbimo Teisės aktų registre,

jeigu pačiame teisės akte nenumatyta vėlesnė įsigaliojimo data, išskyrus šio straipsnio 12 dalyje numatytus atvejus.

Komisijos vertinimu, pareiškėjas, pateikęs skundą Merui su prašymu įpareigoti Progimnaziją atlikti metinių pasiekimų korektūrą, jau beveik dvejus metus galiojant Aprašo 20¹ punkte įtvirtintai tvarkai, taip pat, atsižvelgiant į viešojoje teisėje galiojantį reikalavimą administracines procedūras atlikti vadovaujantis tuo metu galiojančiais teisės aktais, išskyrus specialiai aptartus atvejus (žr., pvz. LVAT 2013 m. rugsėjo 30 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A492-1680/2013, 2016 m. balandžio 19 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-1208-502/2016), negalėjo turėti lūkesčio, kad jo skundas bus nagrinėjamas nesivadovaujant galiojančiu teisės aktu. Aplinkybė, jog Progimnazija savo Progimnazijos aprašą pasitvirtino tik mokslo metų viduryje, niekaip neįtakoja Aprašo galiojimo.

Komisija sutinka su Administracijos pozicija, kad skundžiamas Raštas yra priimtas vadovaujantis teisės aktais, todėl neturi pagrindo tenkinti pareiškėjo skundą dėl Rašto panaikinimo. Teisėtumo principas yra vienas iš pagrindinių Lietuvos Respublikos Konstitucijos principų, kuris užtikrina, kad visa valstybės valdžios veikla būtų vykdoma pagal įstatymus ir kitus teisės aktus. Teisėtumo principas pagal Vietos savivaldos įstatymo 4 straipsnio 5 punktą - vietos savivaldos institucijos ir jų pareigūnai veikia pagal Lietuvos Respublikos Konstituciją, šį ir kitus įstatymus bei teisės aktus. Komisijos vertinimu, skundžiamas Raštas atitinka aptartą teisinį reglamentavimą ir teismų praktiką, taip pat atitinka VAĮ nustatytus administraciniam sprendimui taikomus reikalavimus. Taigi, Raštas yra teisėtas ir pagrįstas, jo naikinti nėra teisinio pagrindo. Netenkinus reikalavimo panaikinti skundžiamą Raštą, netenkinamas ir išvestinis skundo reikalavimas dėl įpareigojimo atlikti veiksmus.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 1 punktu, 22 straipsnio 1 dalimi, Komisija

n u s p r e n d ž i a :

Pareiškėjo A. Ž., atstovaujamo pagal įstatymą J. Ž., skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo bylos šalys turi teisę apskųsti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatyme nustatyta tvarka.

Posėdžio pirmininkė

Ingrida Sabaliauskienė

Komisijos nariai

Eglė Bilevičiūtė

Žydrūnas Plytnikas